

PRAWA CZŁOWIEKA I SYSTEMY ICH OCHRONY

ćwiczenia – semestr zimowy 2018/2019

I. PODSTAWOWE INFORMACJE

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

SNP(Z) – Prawo / niestacjonarne (zaoczne) / jednolite magisterskie / rok II

Prowadząca zajęcia: mgr Agata Jagna Wróbel

Wszelkie informacje o terminach i miejscu konsultacji, a także ogłoszenia oraz materiały dydaktyczne znajdują się na stronie internetowej Wydziału: (<https://prawo.uni.wroc.pl/>) -> Pracownicy i doktoranci
-> Doktoranci -> mgr Agata Wróbel

Jednocześnie zachęcam do kontaktu za pośrednictwem poczty elektronicznej:

agata.wrobel@uwr.edu.pl

II. WARUNKI UZYSKANIA ZALICZENIA

1. obecność na zajęciach

Dozwolona jest nieobecność na **jednych** zajęciach.

Każdą kolejną nieobecność należy zaliczyć w wybrany sposób:

- a) na najbliższym dyżurze konsultacyjnym, przypadającym bezpośrednio po zajęciach, w których student nie uczestniczył, poprzez udzielenie ustnej, poprawnej odpowiedzi na dwa pytania z zakresu materiału przerabianego na zajęciach, w których student nie uczestniczył; **lub**
- b) drogą mailową, w terminie 14 dni, licząc od zajęć, w których student nie uczestniczył, poprzez przesłanie pisemnego rozwiązania przypadku uprzednio zadanego przez prowadzącą zajęcia.

Brak zaliczenia nieobecności w trybie wskazanym powyżej skutkuje obniżeniem oceny końcowej o 0,5 stopnia.

2. opanowanie wiedzy merytorycznej

Student obowiązany jest do uzyskania pozytywnej oceny z pisemnego kolokwium, które odbędzie się **na przedostatnich zajęciach (12.01.2019)**. Kolokwium składa się z testu jednokrotnego wyboru z trzema wariantami odpowiedzi (max. 15 punktów) oraz przypadku na podstawie stanu faktycznego opartego o omówione podczas zajęć orzecznictwo (max. 10 punktów). Wyniki kolokwium zostaną zamieszczone na stronie internetowej Wydziału w terminie 14 dni od daty kolokwium. Omówienie prac nastąpi na ostatnich zajęciach. Poprawie podlegają **wyłącznie** oceny niedostateczne (2.0).

Student, który otrzymał z kolokwium ocenę niedostateczną, lub nie był obecny na kolokwium ma obowiązek zaliczyć kolokwium w formie pisemnej lub ustnej w czasie dyżurów konsultacyjnych w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31.01.2019.

3. ocena końcowa

Podstawą ustalenia oceny końcowej jest ocena z kolokwium. Od tej oceny należy odjąć niezaliczone w trybie wskazanym w pkt. II. 1. nieobecności. W rezultacie student, który wprawdzie otrzymał z kolokwium ocenę pozytywną, jednak ze względu na liczbę niezaliczonych nieobecności otrzymuje ocenę końcową poniżej 3,0, nie może uzyskać zaliczenia zajęć.

Nadto aktywność na zajęciach uprawnia studenta do otrzymania oceny końcowej podwyższonej o 0,5 stopnia.

O zamieszczeniu ocen końcowych w systemie USOS prowadząca poinformuje za pośrednictwem ogłoszenia zamieszczonego na stronie internetowej Wydziału. W terminie wskazanym w ogłoszeniu student powinien zweryfikować zgodność uzyskanej oceny oraz zgłosić ewentualne uwagi za pośrednictwem poczty elektronicznej lub bezpośrednio na wyznaczonych w tym celu konsultacjach. Brak zgłoszenia uwag lub przesłanie ich po terminie będzie równoznaczne z niewniesieniem zastrzeżeń, a ocena stanie się ostateczna i nie będzie podlegać zmianom.

III. ZAGADNIENIA REALIZOWANE W TOKU POSZCZEGÓLNYCH ZAJĘĆ

Zagadnienia teoretyczne:

1. Stadia rozwoju praw człowieka. Konstytucjonalizacja praw człowieka.
2. Koncepcje filozoficzne i ich wpływ na rozumienie praw człowieka. Generacje praw człowieka.
3. Prawo a wolność.
4. Podmiot konstytucyjnych wolności i praw.
5. Źródła prawa praw człowieka.
6. Zasady przewoźne statusu jednostki w Konstytucji RP.
7. Ogólna charakterystyka i klasyfikacja praw człowieka:
 - a) prawa i wolności: osobiste, polityczne, ekonomiczne, socjalne, kulturalne,
 - b) prawa i wolności obywatelskie,
 - c) prawa i wolności indywidualne i zbiorowe (kolektywne),
 - d) prawa i wolności nienaruszalne i wzruszalne.
8. Zasady i przesłanki ograniczeń konstytucyjnych wolności i praw.
9. Wybrane środki ochrony praw i wolności:
 - a) prawo do sądu,
 - b) skarga konstytucyjna,
 - c) wnioski do RPO, z uwzględnieniem kompetencji RPO,
 - d) skarga indywidualna do ETPCz.
10. Uniwersalizm i regionalizm w ochronie praw człowieka.

Zagadnienia praktyczne: w toku zajęć będą omawiane wybrane sprawy z orzecnictwa ETPCz (*case study*). Przed każdymi zajęciami prowadząca zamieści w materiałach dydaktycznych wyrok ETPCz lub jego opracowanie, z którym studenci powinni się zapoznać. W trakcie zajęć prowadząca przedstawi stan faktyczny sprawy. Zadaniem studentów, podzielonych na dwie grupy, będzie formułowanie argumentów strony skarżącej lub Państwa-Strony.

IV. LITERATURA

Podstawowa:

- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2017 (rozdziały poświęcone prawom człowieka),
Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2018 (rozdziały poświęcone prawom człowieka),
Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawa człowieka i systemy ich ochrony. Zarys wykładu*, Wrocław 2010.

Uzupełniająca:

- Banaszak B., Preisner A. (red.), *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Warszawa 2002,
Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., *System ochrony praw człowieka*, Zakamycze 2005,
Bolechów B., Florczak A., *Prawa i wolności I i II generacji*, Toruń 2006,
Hołda J., Hołda Z., Ostrowska D., Rybczyńska J.A., *Prawa człowieka. Zarys wykładu*, Warszawa 2014,
Jabłoński M. (red.), *Realizacja i ochrona konstytucyjnych praw i wolności jednostki w polskim porządku prawnym*, Wrocław 2014,
Jabłoński M. (red.), *Wolności i prawa jednostki w Konstytucji RP. Tom I. Idee i zasady przewodnie konstytucyjnej regulacji wolności i praw jednostki w RP*, Warszawa 2010,
Nowicki M. A., *Wokół Konwencji Europejskiej: komentarz do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*, Warszawa 2017,
Zubik M. (red.), *Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów*, Warszawa 2008.

V. AKTY PRAWNE

- Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 roku, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 roku (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 217/III A),
Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (nazywana również: *Europejska Konwencja Praw Człowieka*), sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku, zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 roku, Nr 61, poz. 284),
Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz. U. z 1977 roku, Nr 38, poz. 167),
Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz. U. z 1977 roku, Nr 38, poz. 169),
Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. U. U.E. C 89/389 z dnia 30 marca 2010 roku).

VI. ORZECZNICTWO

- wybrane orzecznictwo polskiego Trybunału Konstytucyjnego, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

VII. ŹRÓDŁA INTERNETOWE

Ministerstwo Sprawiedliwości – zakładka poświęcona ochronie praw człowieka:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/prawa-czlowieka/>

Helsińska Fundacja Praw Człowieka:

<http://www.hfhr.pl/>

Trybunał Konstytucyjny:

<http://trybunal.gov.pl/>

Rzecznik Praw Obywatelskich:

<https://www.rpo.gov.pl/>

Baza wyroków ETPC:

[http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)

Baza wyroków TSUE:

<http://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=pl>